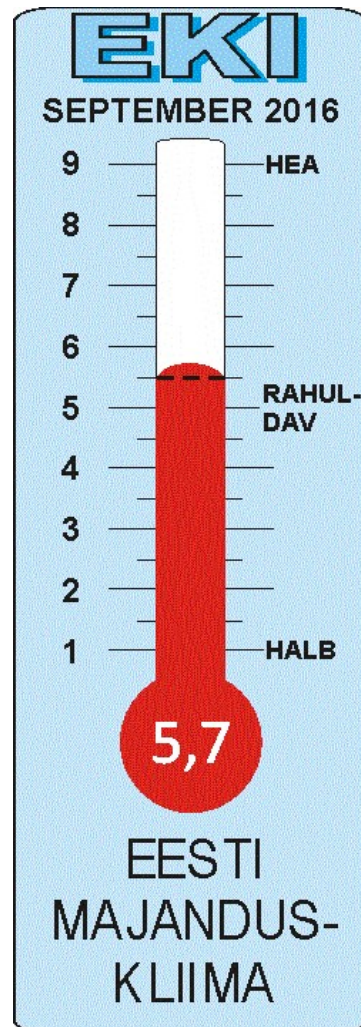

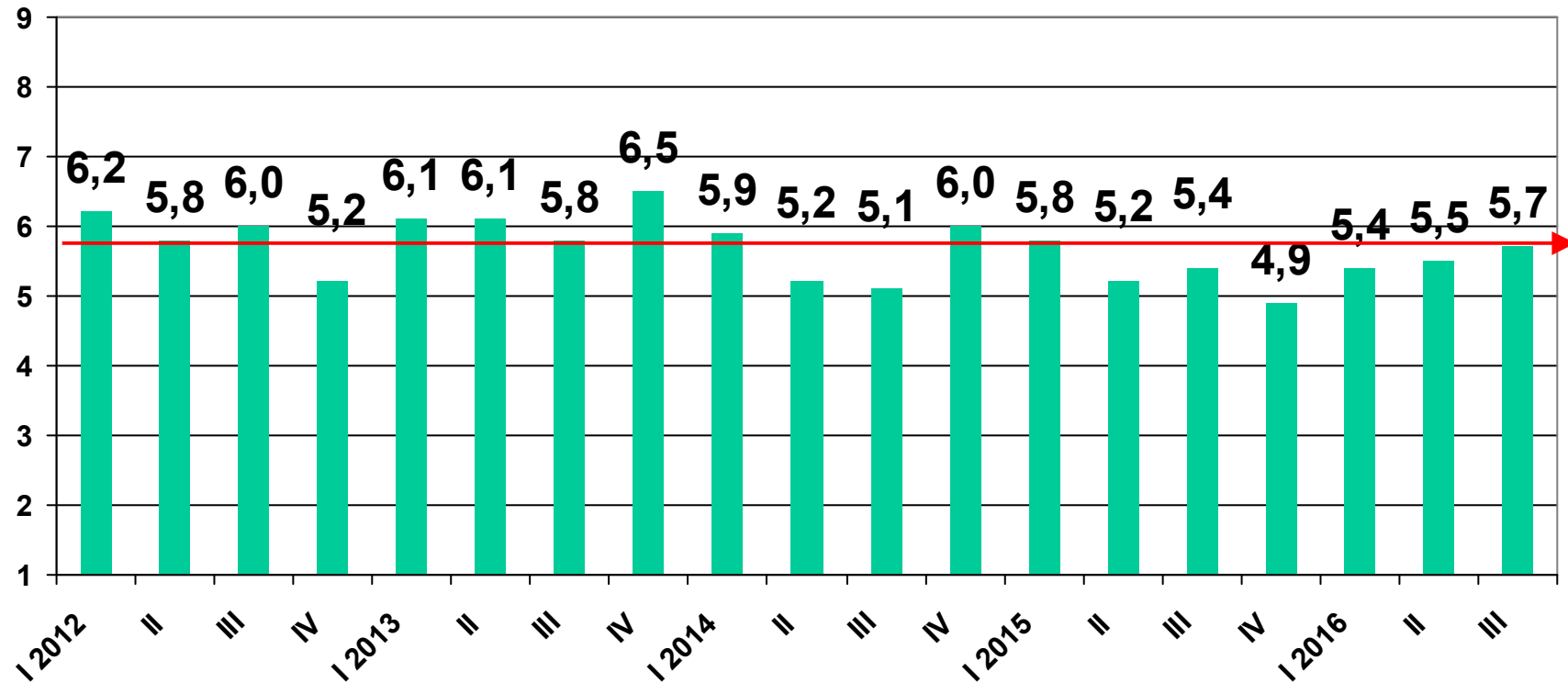
Konjunktuur 3 (198)

1. Majanduse üldolukord 2016. a septembris ja 6 kuu pärast (*L. Kuum*)
2. Konjunkturibaromeetrid: september 2016
 - 2.1. Tööstusbaromeeter (*K. Martens*)
 - 2.2. Ehitusbaromeeter (*A. Vanamölder*)
 - 2.3. Kaubandusbaromeeter (*P. Aruvee*)
 - 2.4. Teenindusbaromeeter (*A. Vanamölder*)
 - 2.5. Tarbijabaromeeter (*M. Josing*)
3. Eesti majandusareng 1993–2015 ja prognoos 2016 (*L. Kuum*)
4. Riikide rahvusvaheline konkurentsivõime 2016: WEF edetabel (*L. Kuum*)
5. EKI toidukorvi maksumus: III kvartal 2016 (*V. Vähi*)
6. Maailmamajanduse konjunktuur: 2016 II pa (*B. Pulver*)

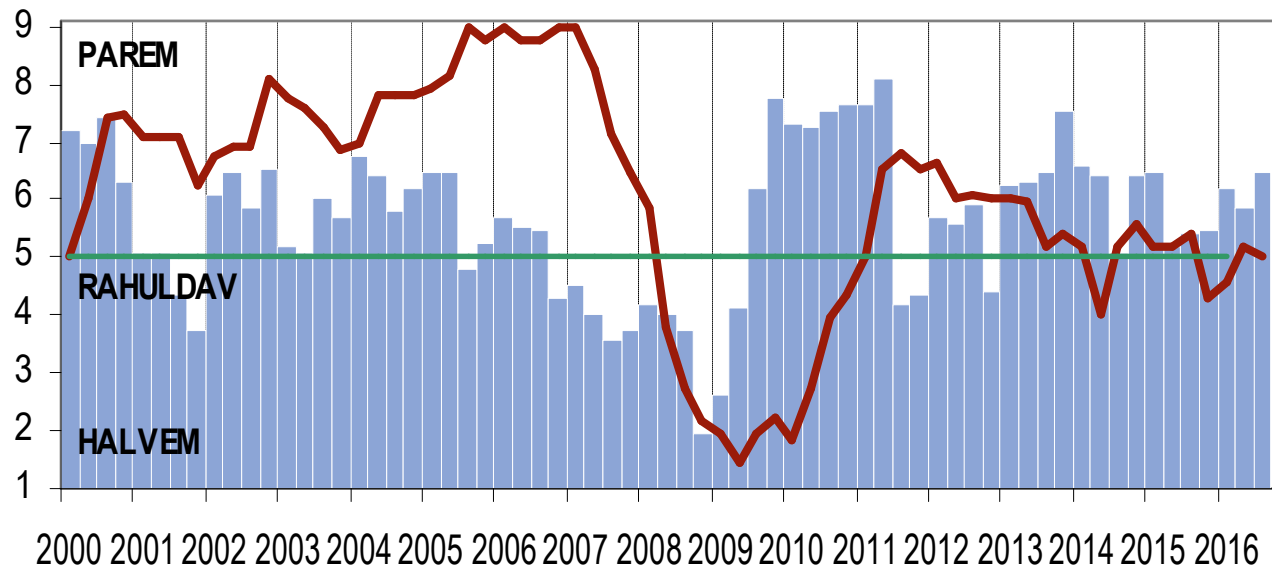
Majanduskliima Eestis (ekspertide hinnangud)

Pikaajaline keskmine 1992–2015 = 5,8

Eesti majanduse üldolukord

(ekspertide hinnang septembris 2016, min = 1; max = 9)

— praegu (hea - halb) ■ 6 kuu pärast (parem - halvem)

PRAEGU

HINNE 5,0

6 KUU PÄRAST

parem 42%

sama 53%

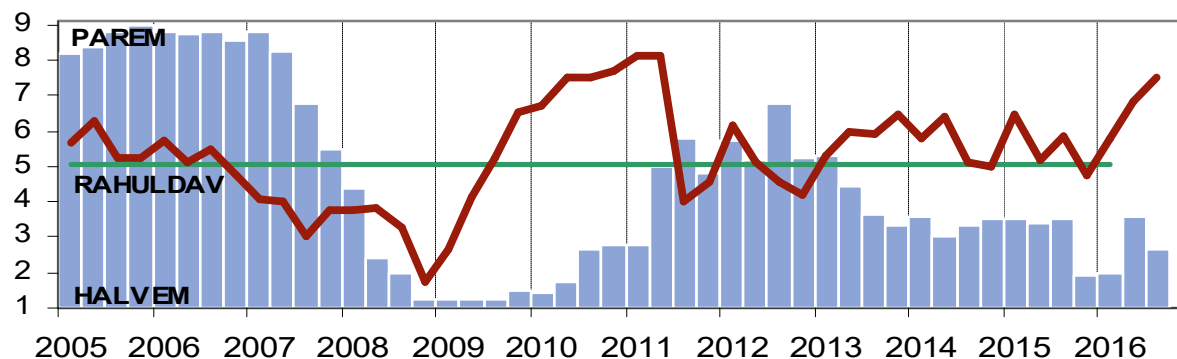
halvem 5%

HINNE 6,5

Eesti majandusolukord

(ekspertide hinnang septembris 2016, max = 9)

INVESTEERINGUD

PRAEGU

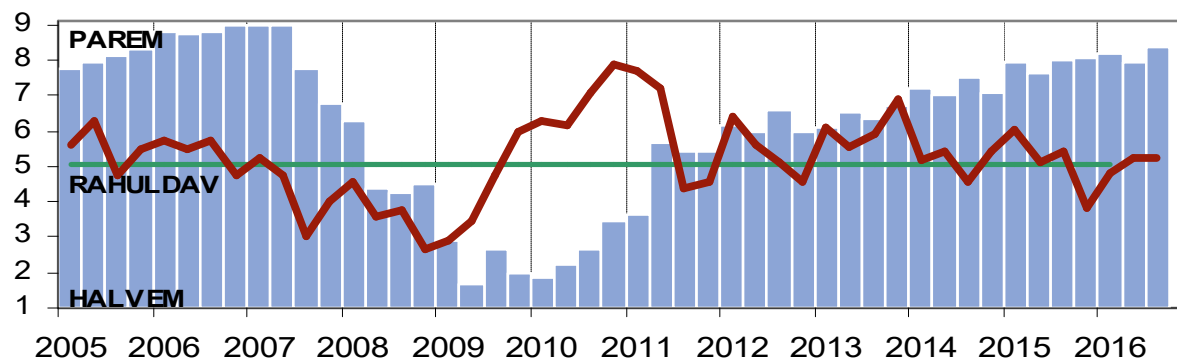
HINNE 2,7

6 KUU PÄRAST

parem 63%
sama 37%
halvem 0%

HINNE 7,5

ERATARBIMINE

PRAEGU

HINNE 8,4

6 KUU PÄRAST

parem 17%
sama 72%
halvem 11%

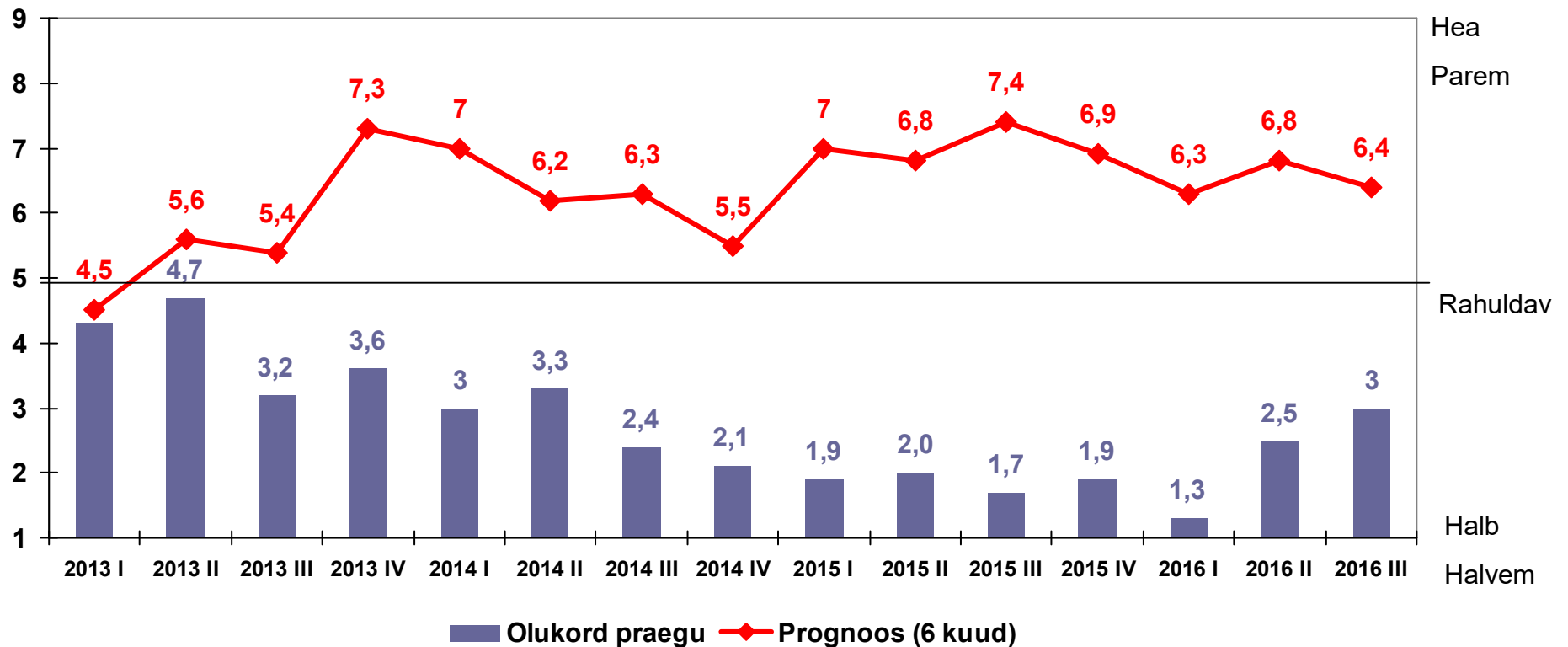
HINNE 5,2

■ praegu (hea - halb) — 6 kuu pärast (parem - halvem)

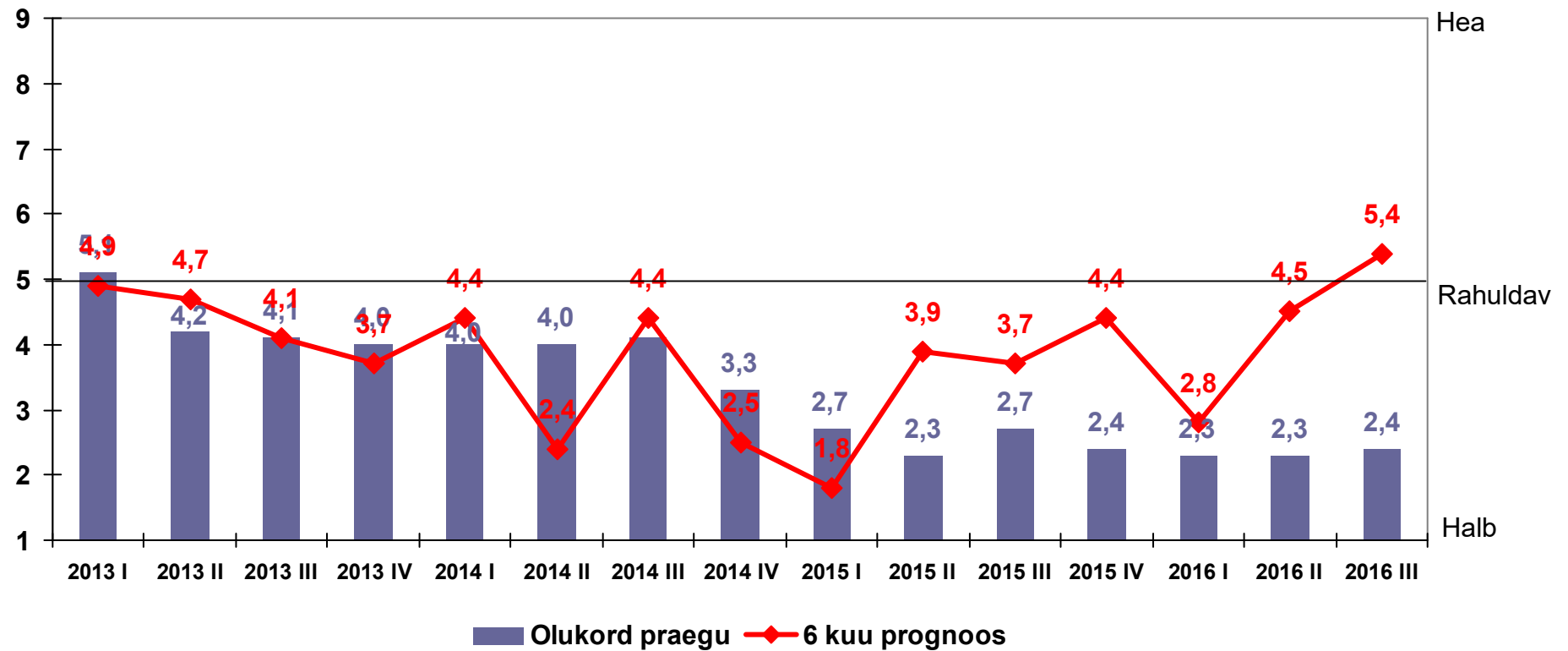
Euroopa riikide majandusolukord ja ootused (ekspertide hinnangud skaalal 1–9)

	Majanduse üldolukord (hea/halb)		Ootused 6 kuu pärast (parem/halvem)	
	II kv 2016	III kv 2016	II kv 2016	III kv 2016
Eesti	5.2	5.0	5.8	6.5
Soome	2.5	3.0	6.8	6.4
Rootsi	9.0	8.3	6.1	5.3
Saksamaa	7.3	7.5	5.3	4.6
Läti	5.0	5.6	4.7	4.7
Leedu	6.6	7.7	7.4	6.3
Venemaa	2.3	2.4	4.5	5.4

Soome ekspertide hinnang Soome majandusolukorrale (skaalal 1–9)

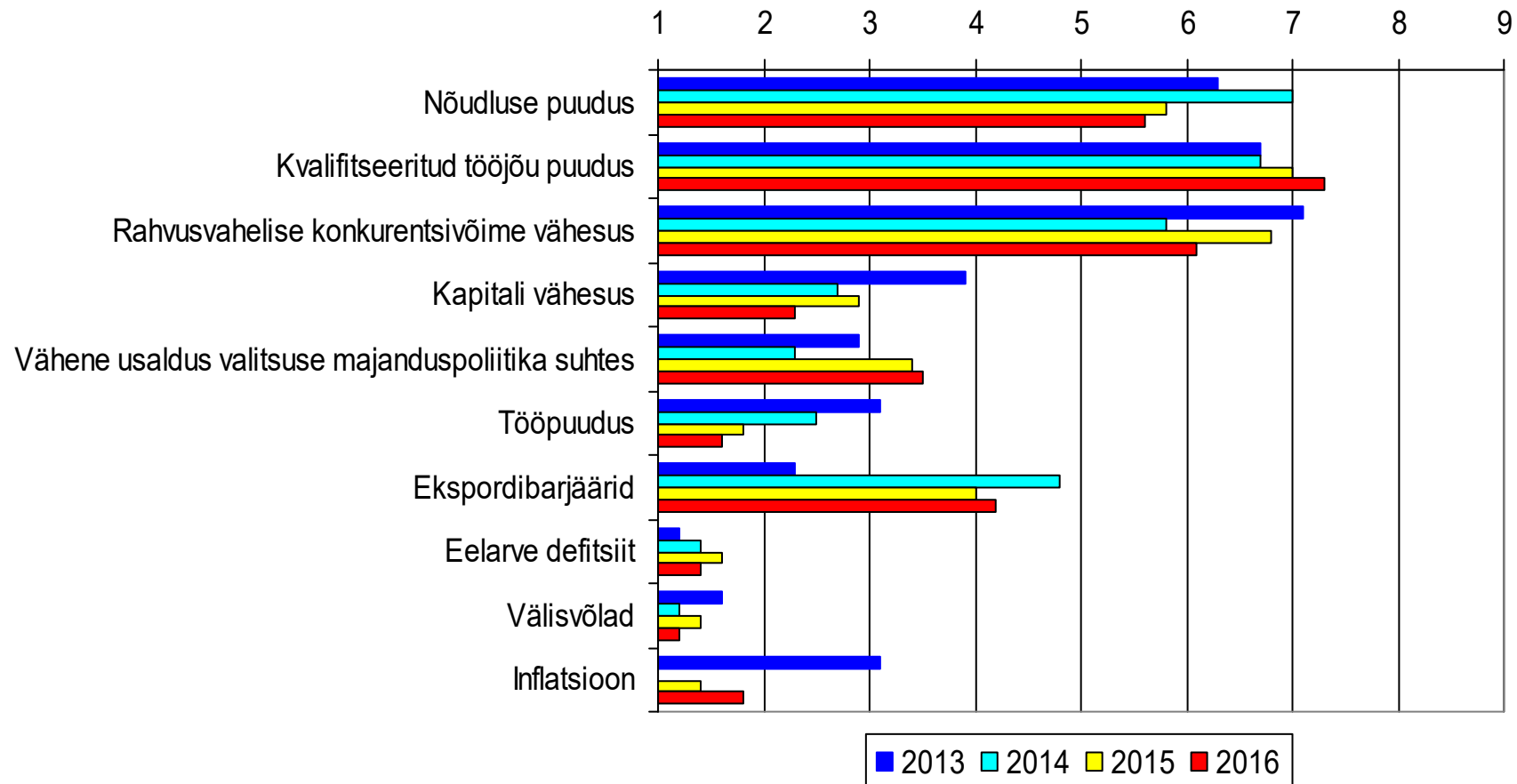

Venemaa ekspertide hinnang Venemaa majandusolukorrale (skaalal 1-9)

Majandusarengut takistavad probleemid

(ekspertide hinnangud, september 2013–2016)

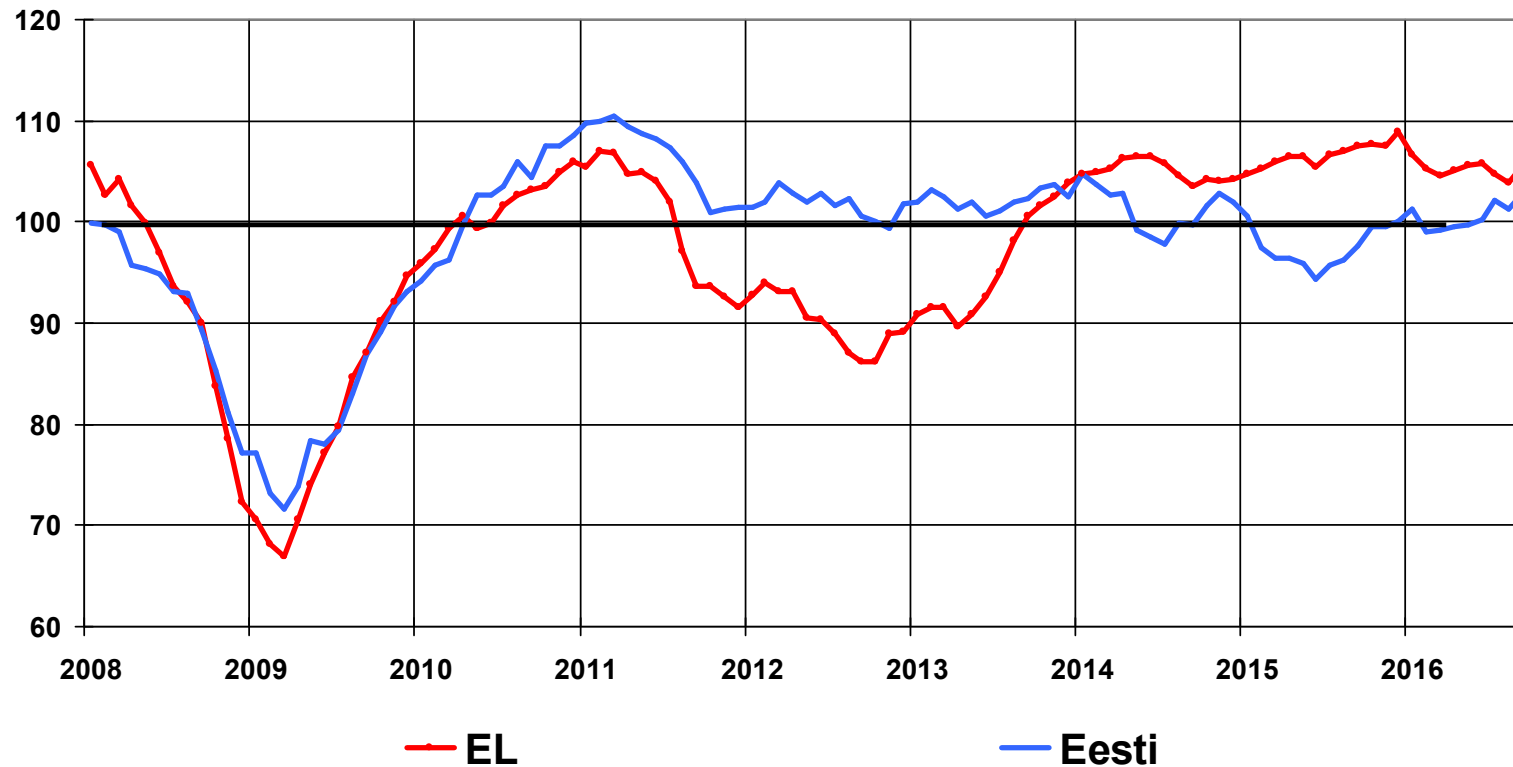
Majandusekspertide hinnangud

- Majanduskliima - 5,7 punkti
- Ekspertide hinnangul on Eesti majandusolukord rahuldav, 6 kuu väljavaated rahuldavad (natuke paremad kui 3 kuud tagasi)
- Eratarbimise olukord on hea ja püsib hea
- Investeeringute olukord halb (ekspertide eelmise kvartali paranemisootused ei täitunud), kuid paranemisootused väga tugevad
- Olulisemate kaubanduspartnerite majandusolukord paranenud

Majandusussaldusindeks (ettevõtjate ja tarbijate hinnangud) (1990–2016 = 100)

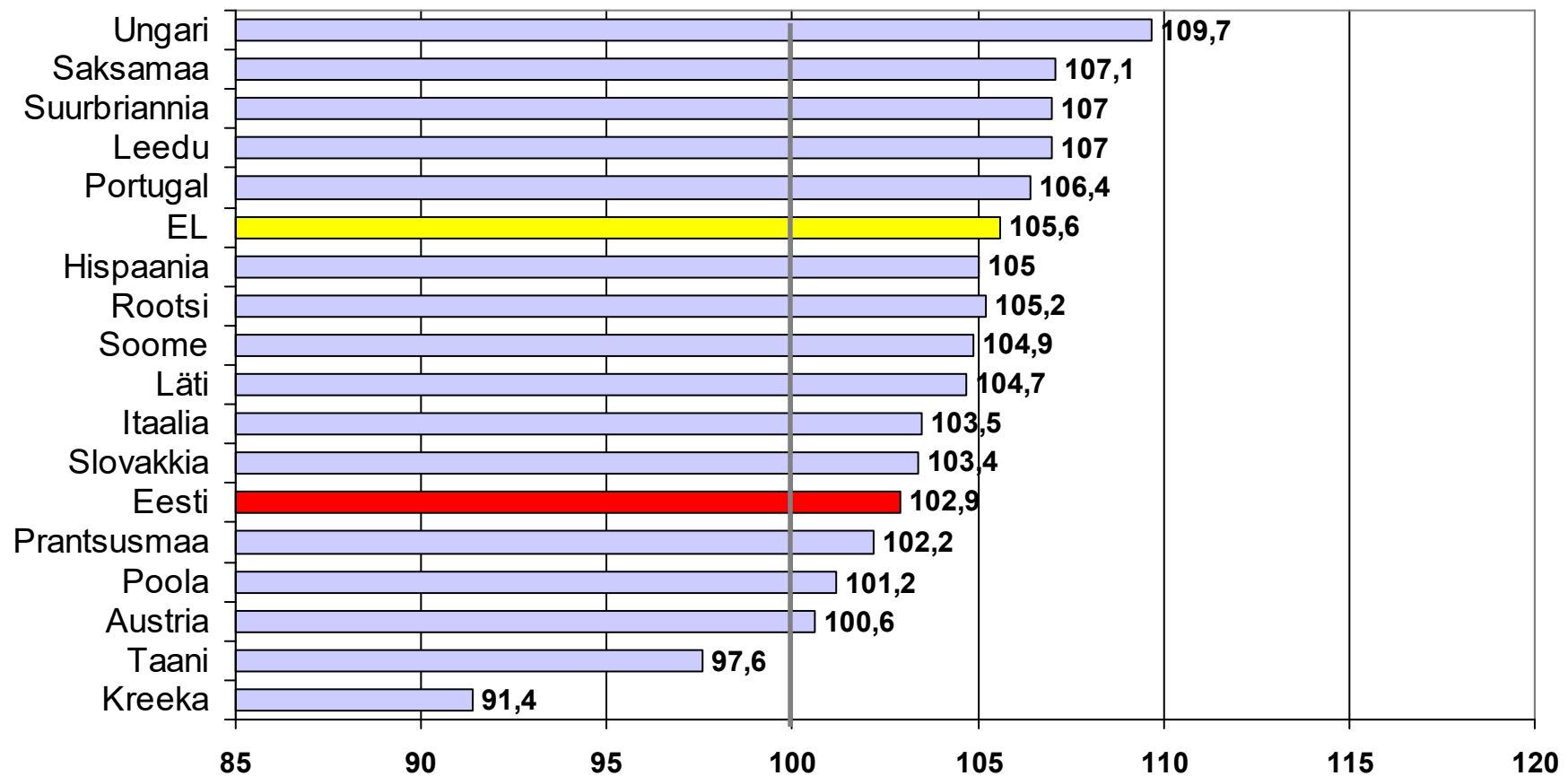
Eesti 102,9

EL 105,6

Majandusosalduks Euroopa Liidus

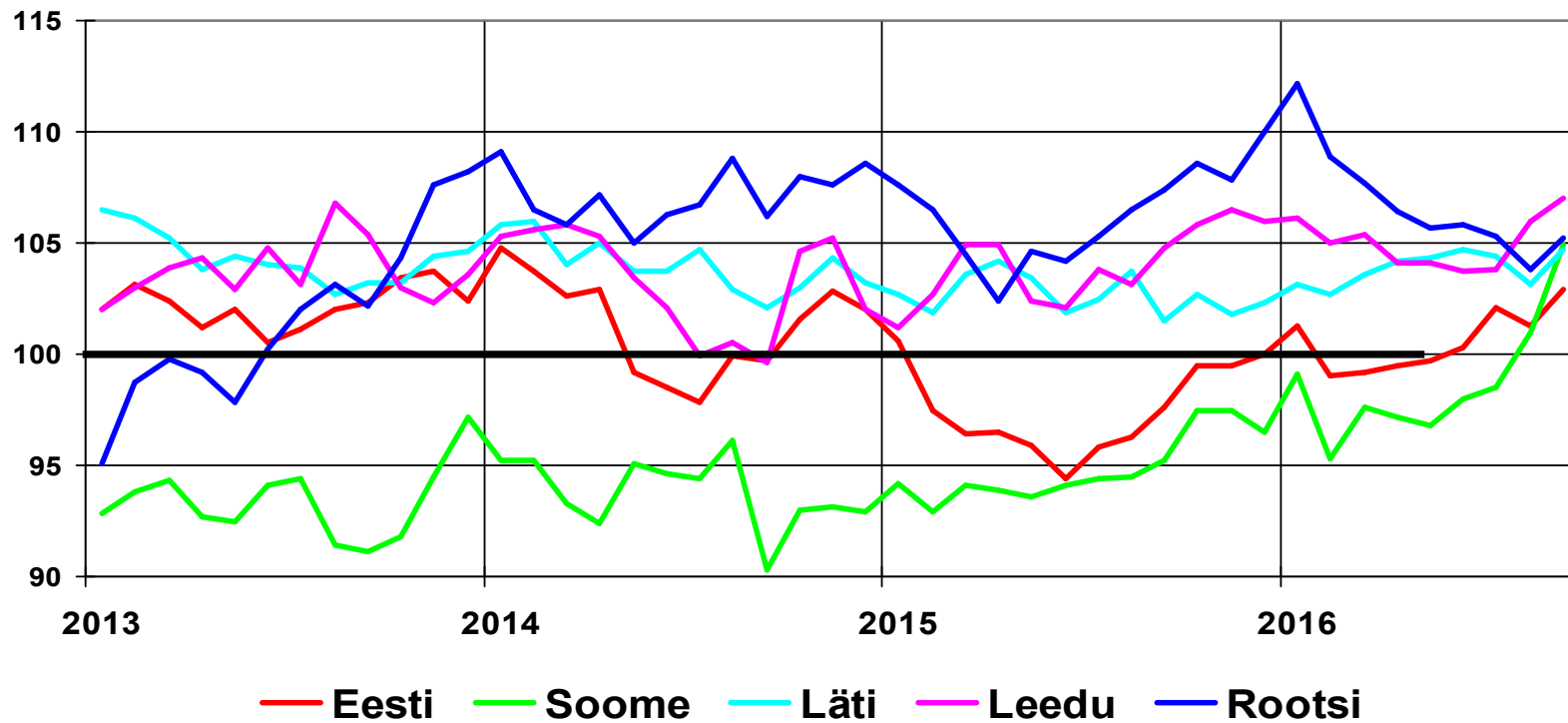
(september 2016, 1990–2016 = 100)

Eesti ekspordiriigid 2014, 2015

	2014 miljon €	2015 miljon €	% (2015)
Rootsi	2 173	2185	19
Soome	1 848	1861	16
Läti	1 294	1203	10
Venemaa	1 187	774	7
Leedu	637	679	6
Saksamaa	590	608	5
Norra	470	481	4
USA	452	364	3
Holland	323	375	3
Taani	317	335	3
EL 28	8 730	8743	75
Kokku	12 085	11629	100

Majandusussaldusindeks (ESI) (1990–2015 = 100)

Majandusosalus ja kindlustunde indikaatorid

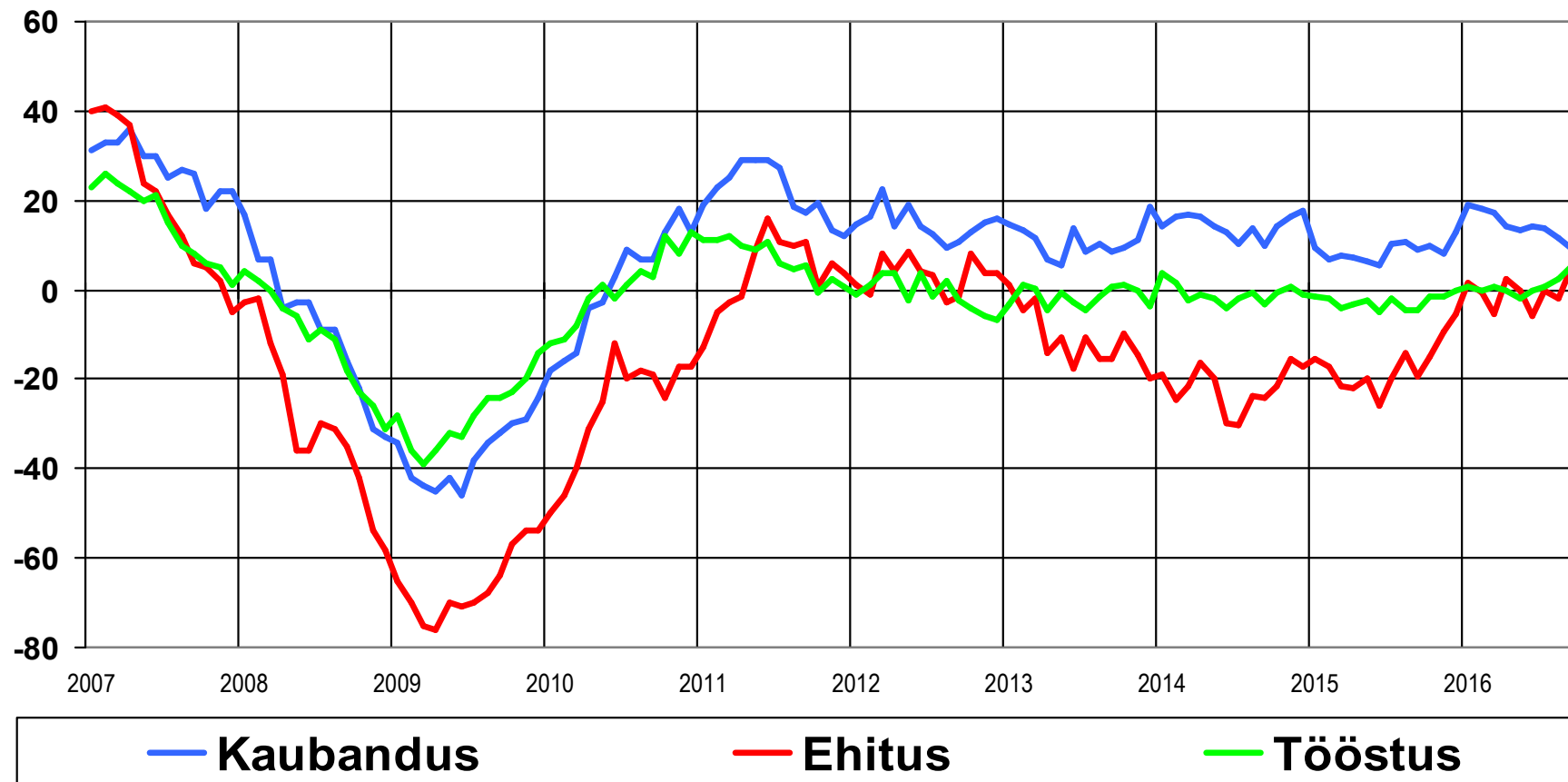
(sesoonselt silutud)

	Keskmine (1992-2016)	Juuni 2016	September 2016
Majandusosalus	100	100,3	102,9
Tööstuse kindlustunne	2,5	-0,4	5,0
Kaubanduse kindlustunne	8,1	14,1	9,3
Ehituse kindlustunne	-2,3	-5,7	4,7
Teenindus	9,3	5,4	3,9
Tarbijaosalus	-15,8	-8,9	-4,7

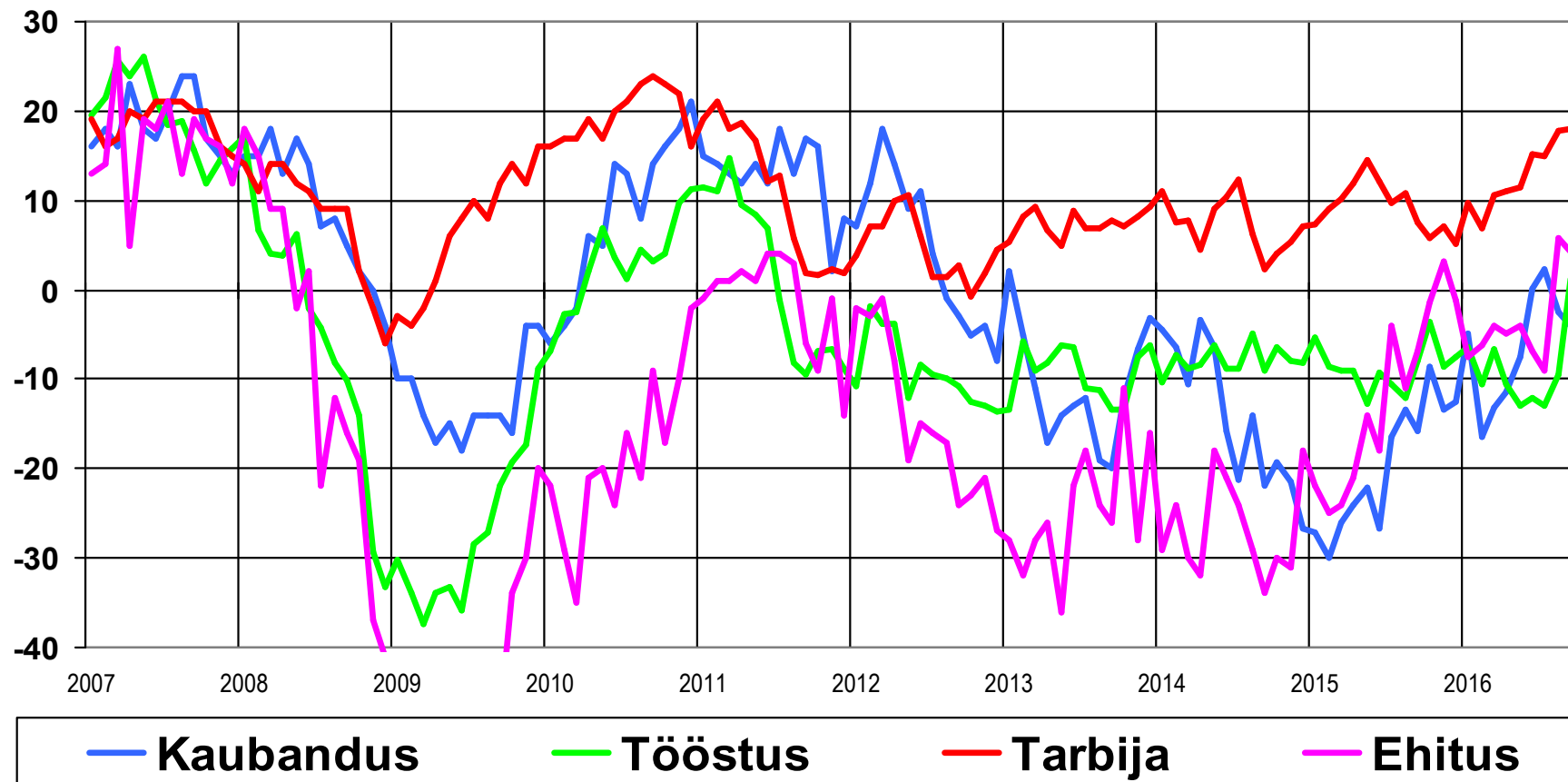
Parem pikaajalisest keskmisest

Halvem pikaajalisest keskmisest

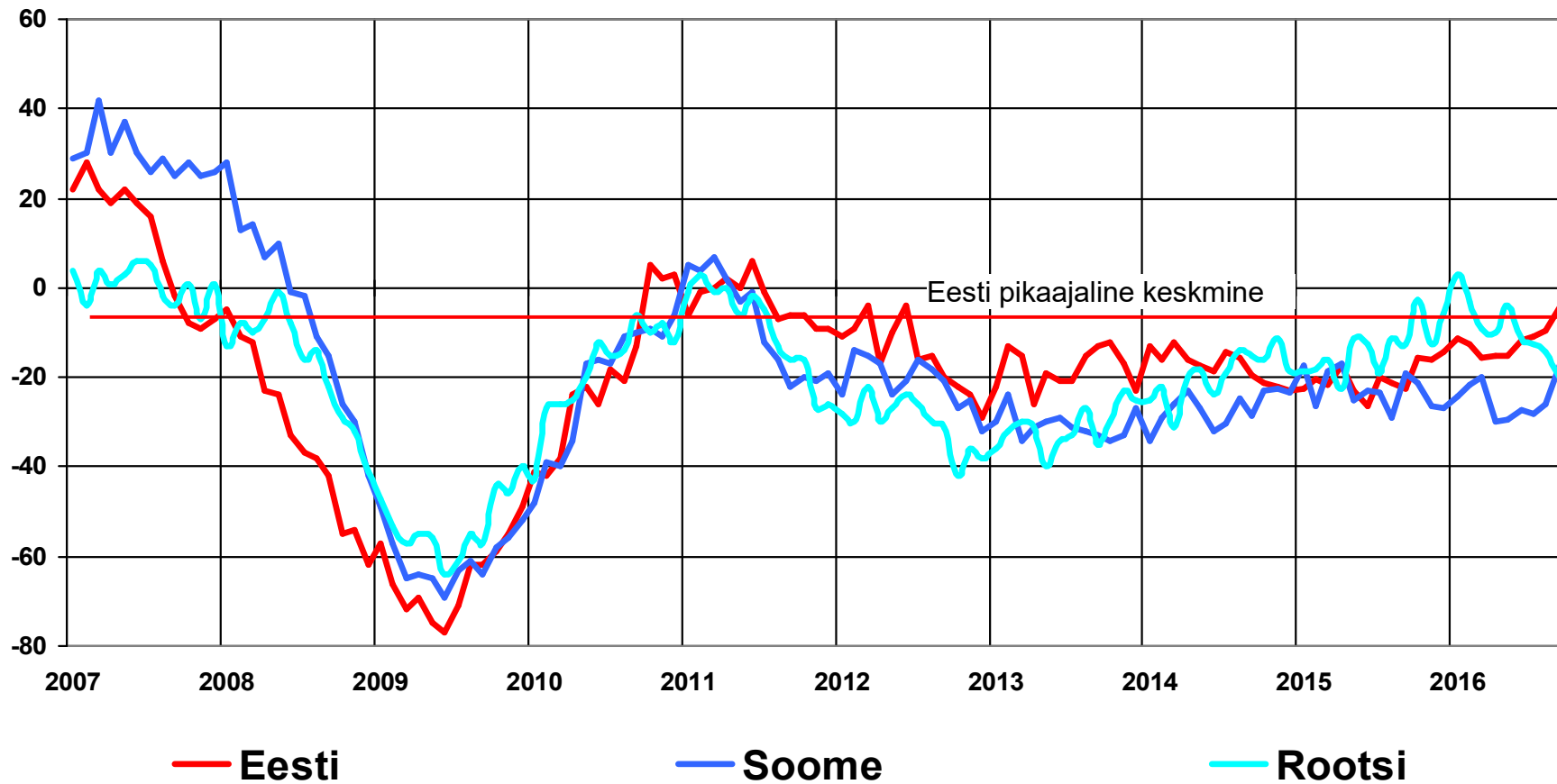
Eesti ärisektori kindlustunde indikaatorid (sesoonselt silutud)

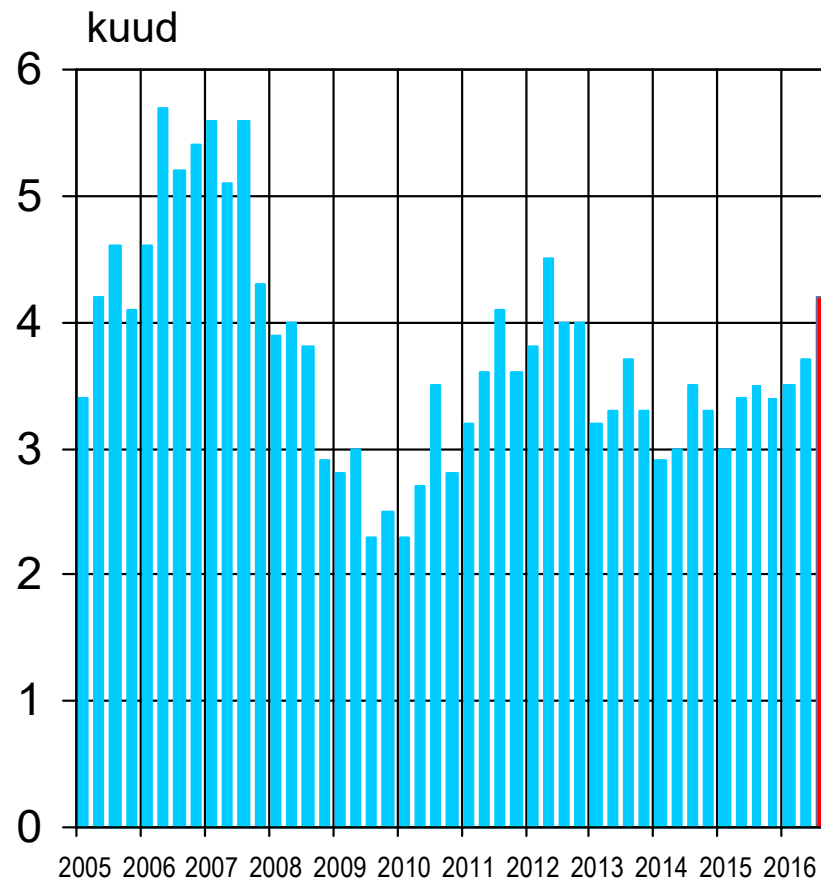
Soome kindlustunde indikaatorid (sesoonselt silutud)

Tööstusettevõtete tellimuste portfelli (saldod, sesoonselt silutud)

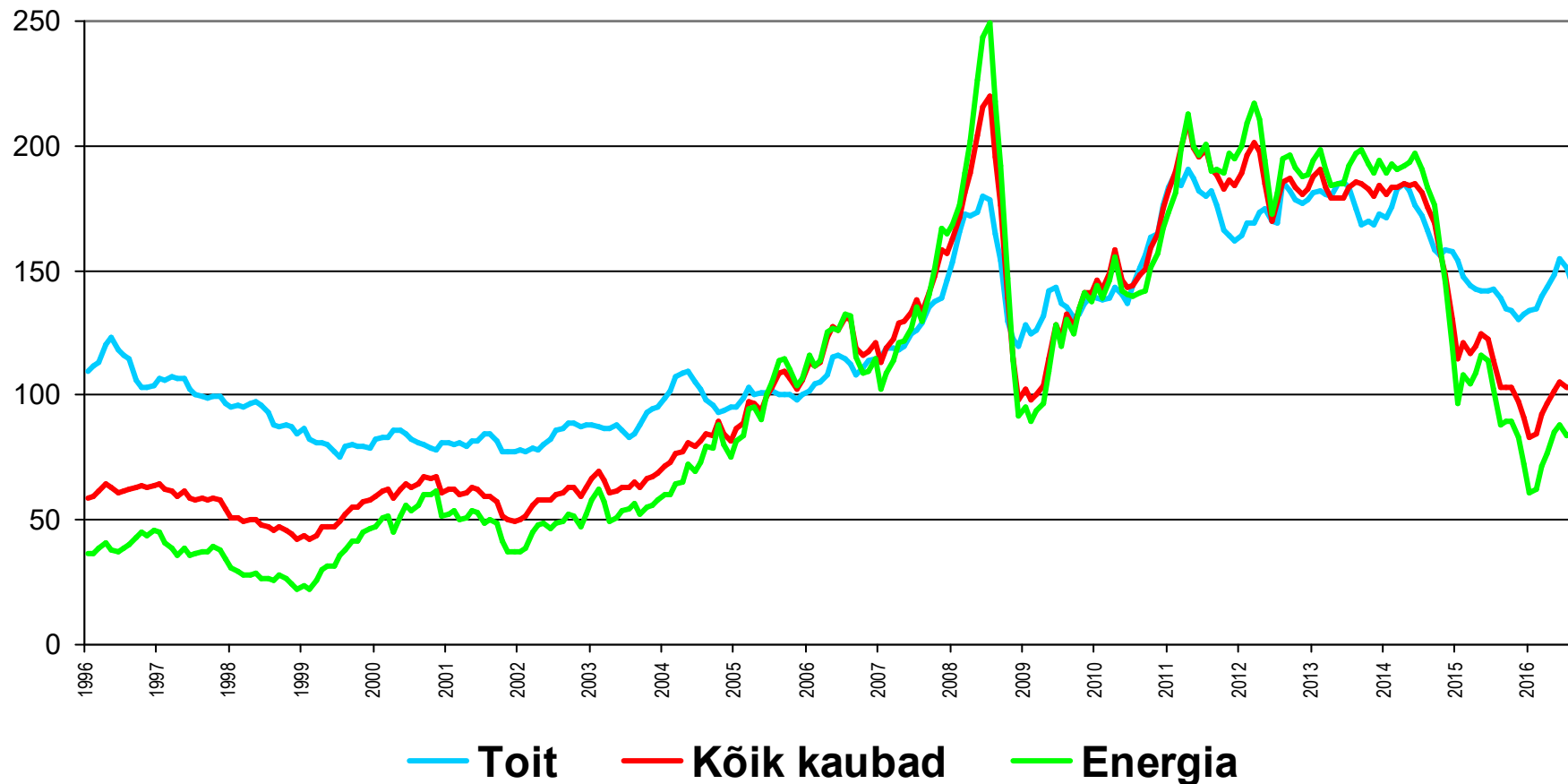

Ehitusettevõtete lepingute maht ja tootmisvõimsuste rakendatus

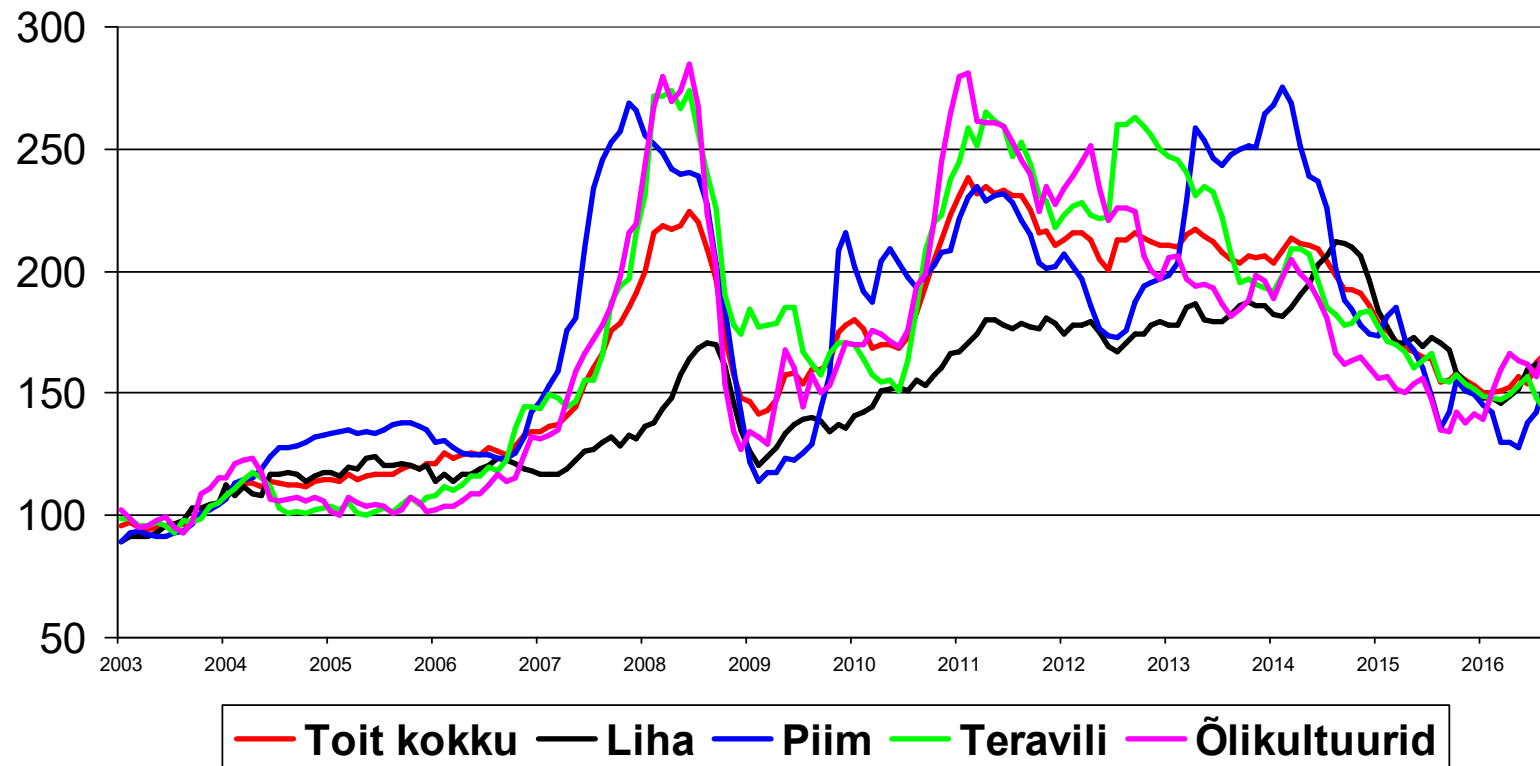

- Lepingud tagasid 2016 a. III kvartalis töö 4,2 kuuks (aasta tagasi 3,5 kuud)
- Tootmisvõimsuste rakendatus III kvartalis 85% (aasta tagasi 82%)
- Tellimuste portfelli on alla tavapärasest 21%, tava-pärane 60% ja üle tavalise 19%-l ettevõtetele (saldo -2, aasta tagasi -31)

Maailmaturu hinnaindeksid (2005 = 100)

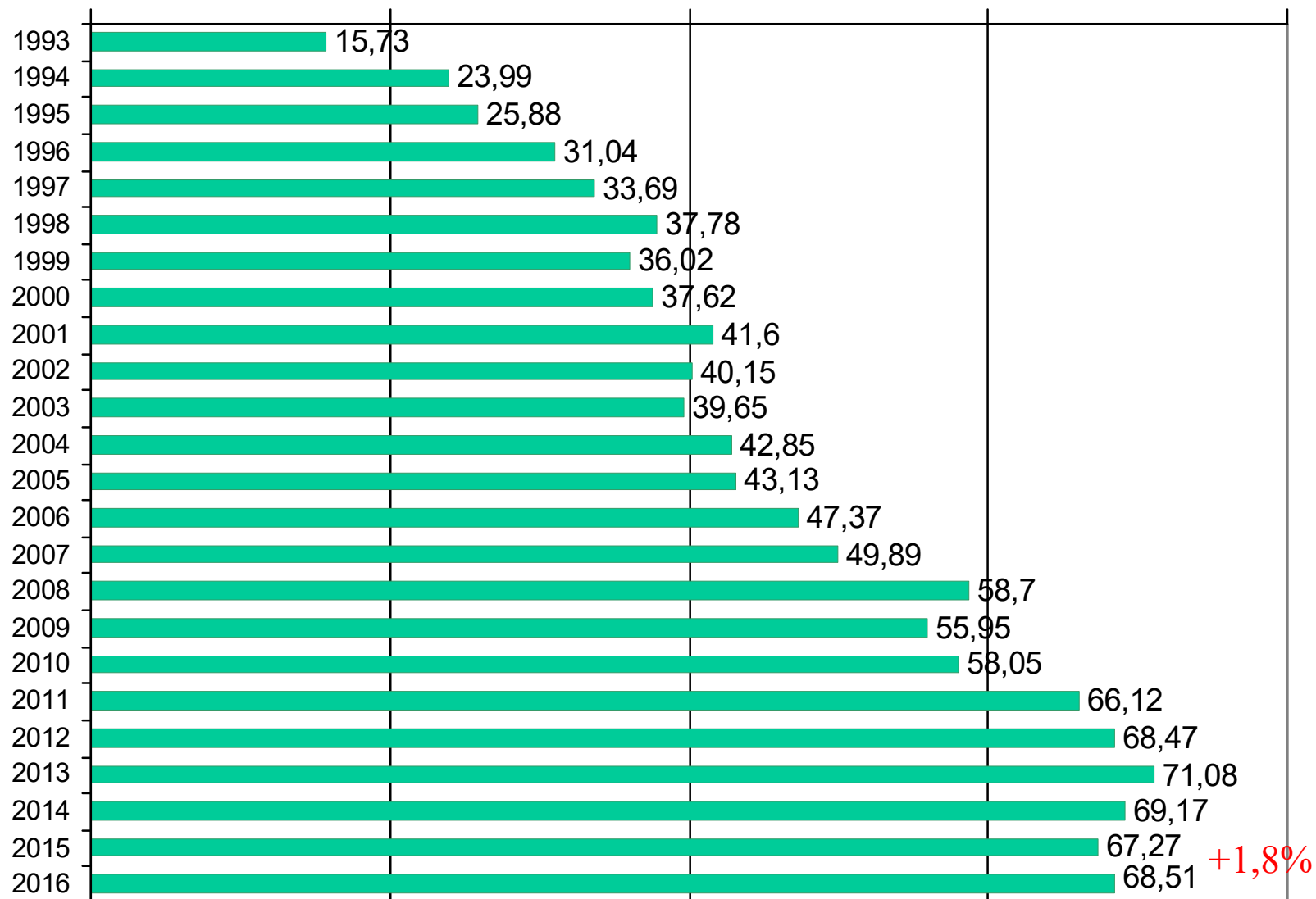

Toidu maailmaturu hinnad (FAO, 2002-2004=100)

EKI toidukorvi maksumus septembris

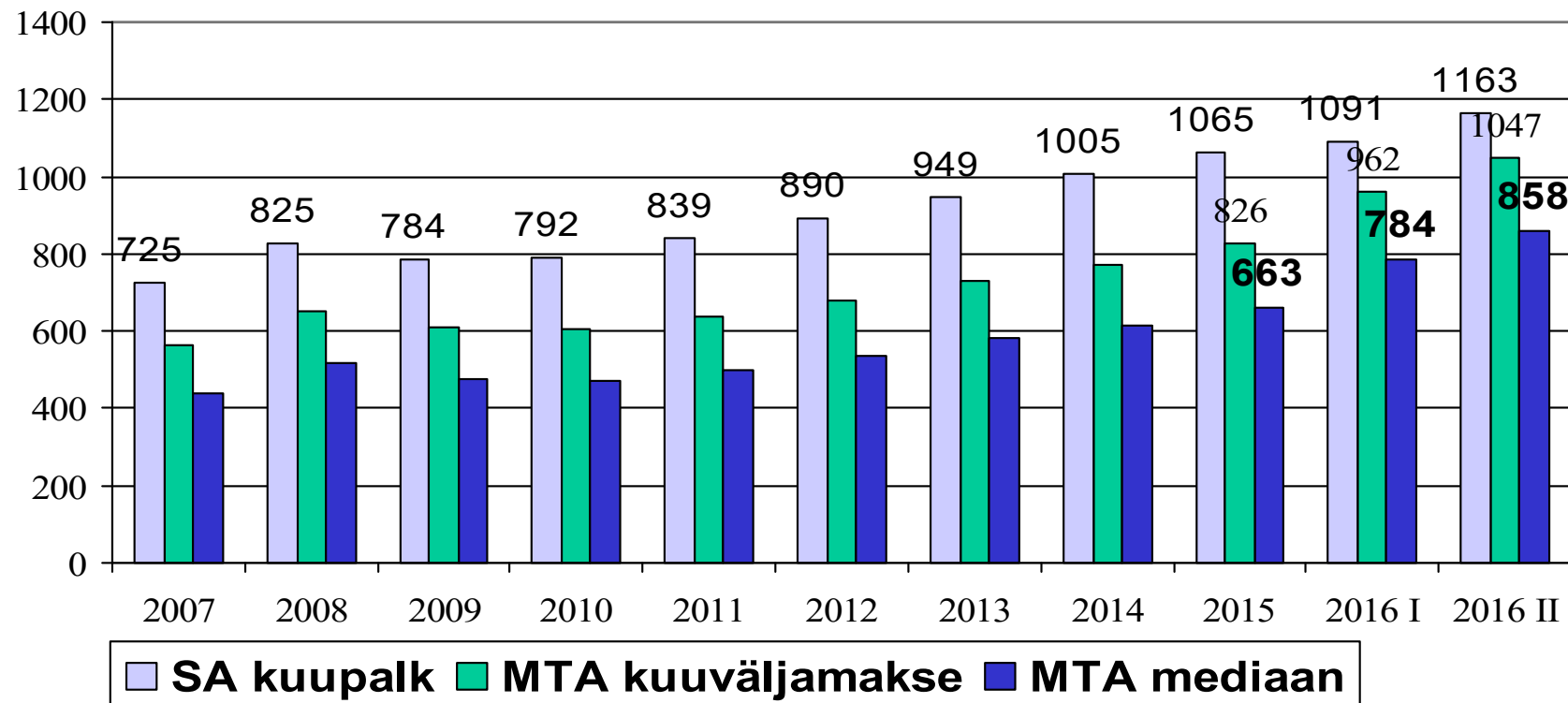
(€ nädalas /4-liikmeline pere)

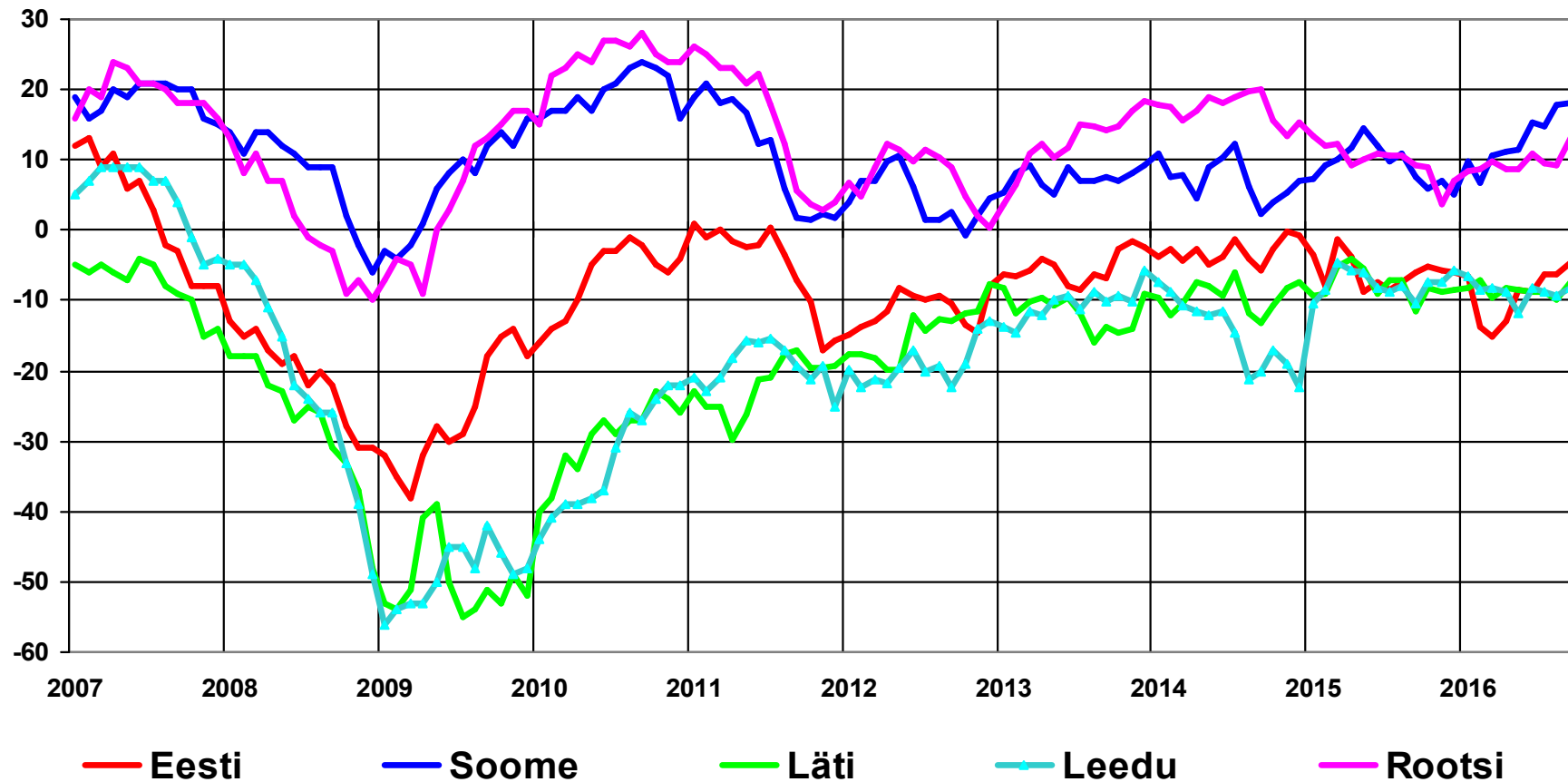
Toidukaupade jaehinnad (€/kg)

Kaup	Hind septembris	%, võrreldes eelmise aastaga
Piim (kile 2,5%)	0.43	-15,7
Või	6.92	-3,1
Seakarbonaad	5.97	+2,9
Broiler (kohalik)	2.73	+4,2
Muna (M, 10, kohalik)	1.38	-6,8
Lõhe	11.15	+33,9
Leib	1.76	+1,7
Suhkur	0.75	+27,1
Kartul (lahtine)	0.32	-3
Peakapsas	0.33	43,5
Tomat (import)	1.42	+19,3

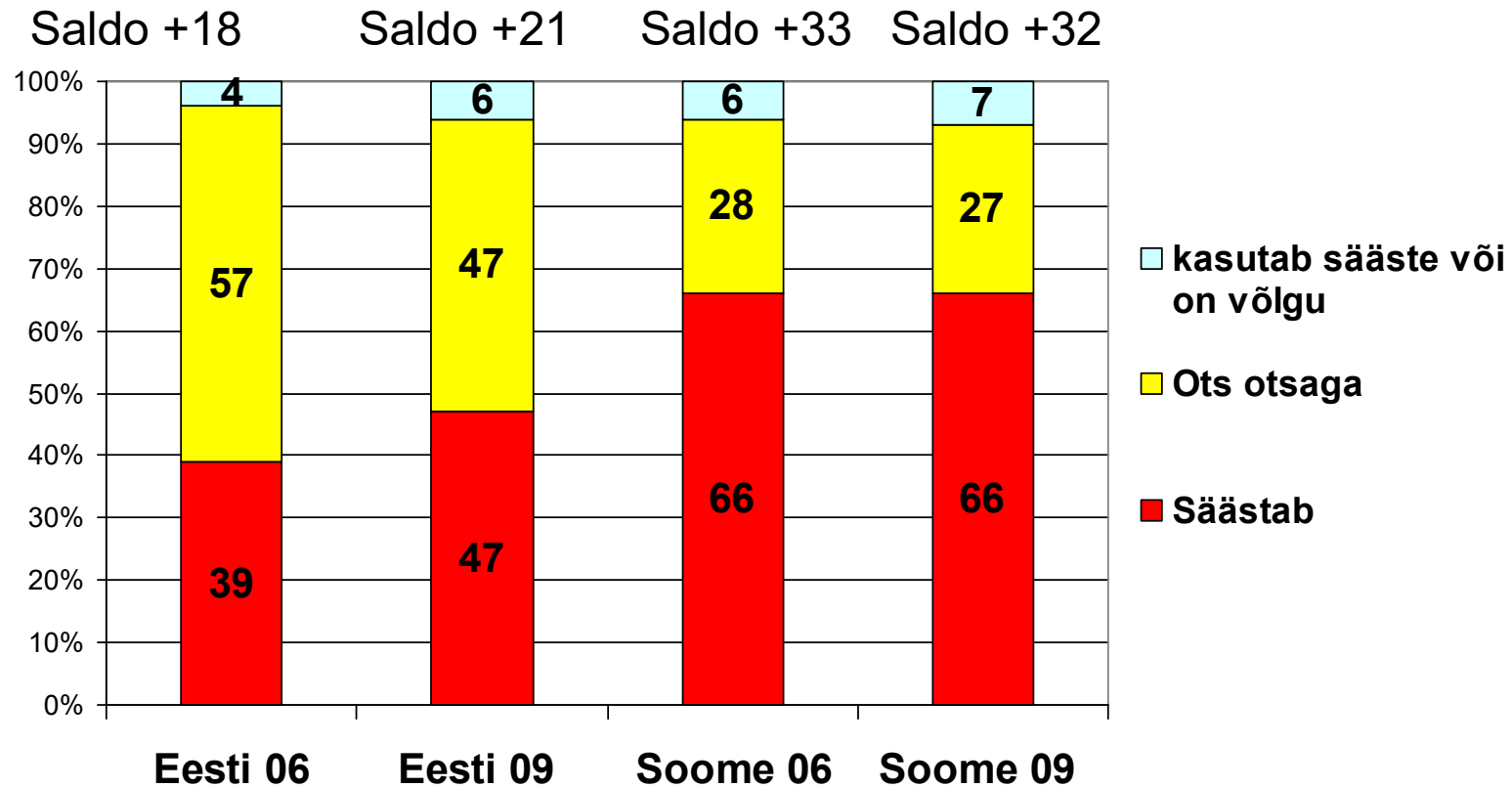
Keskmine bruto kuupalk, väljamakse ja mediaanväljamakse (€)

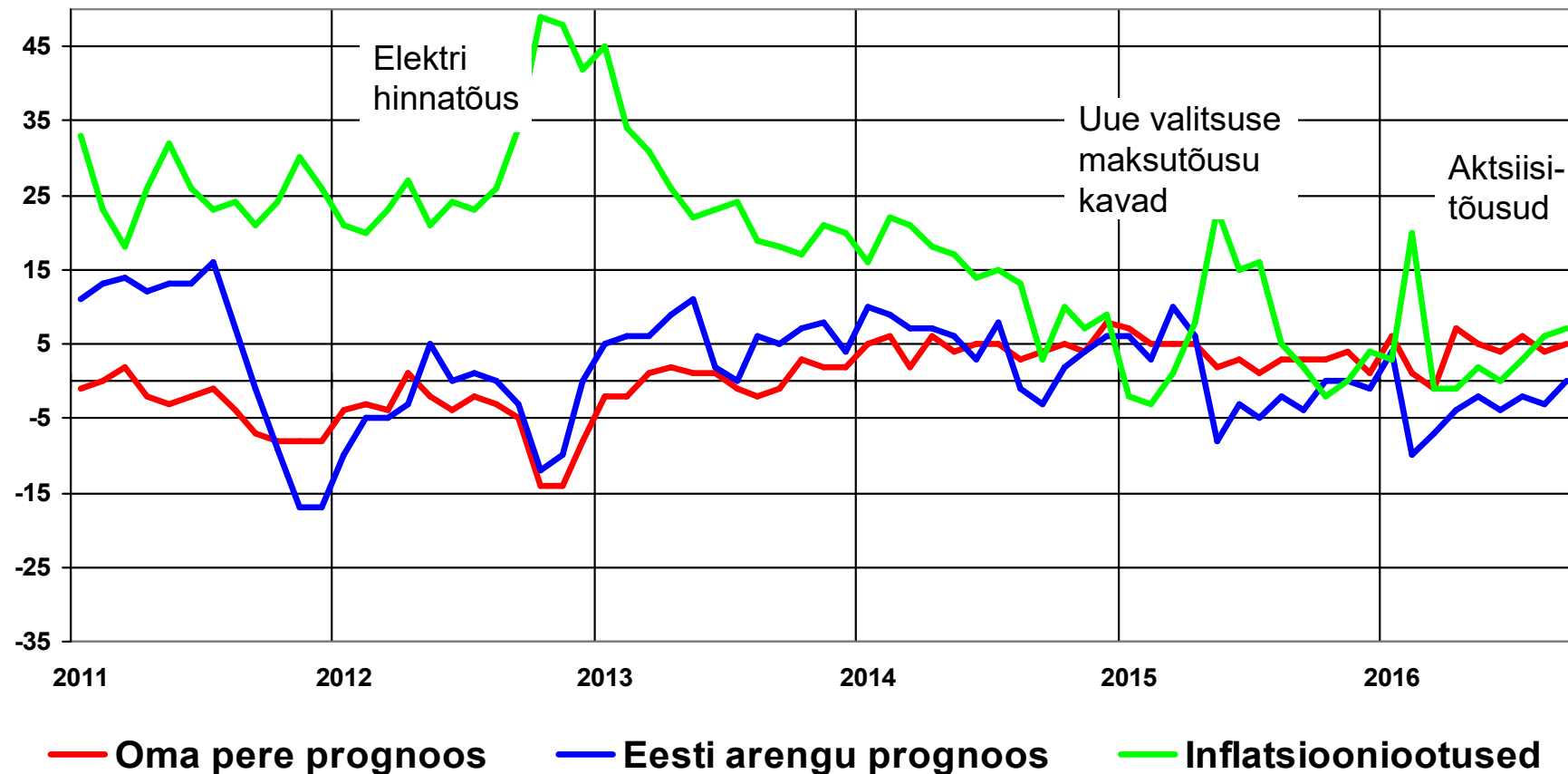
Tarbijate kindlustunde indikaatorid

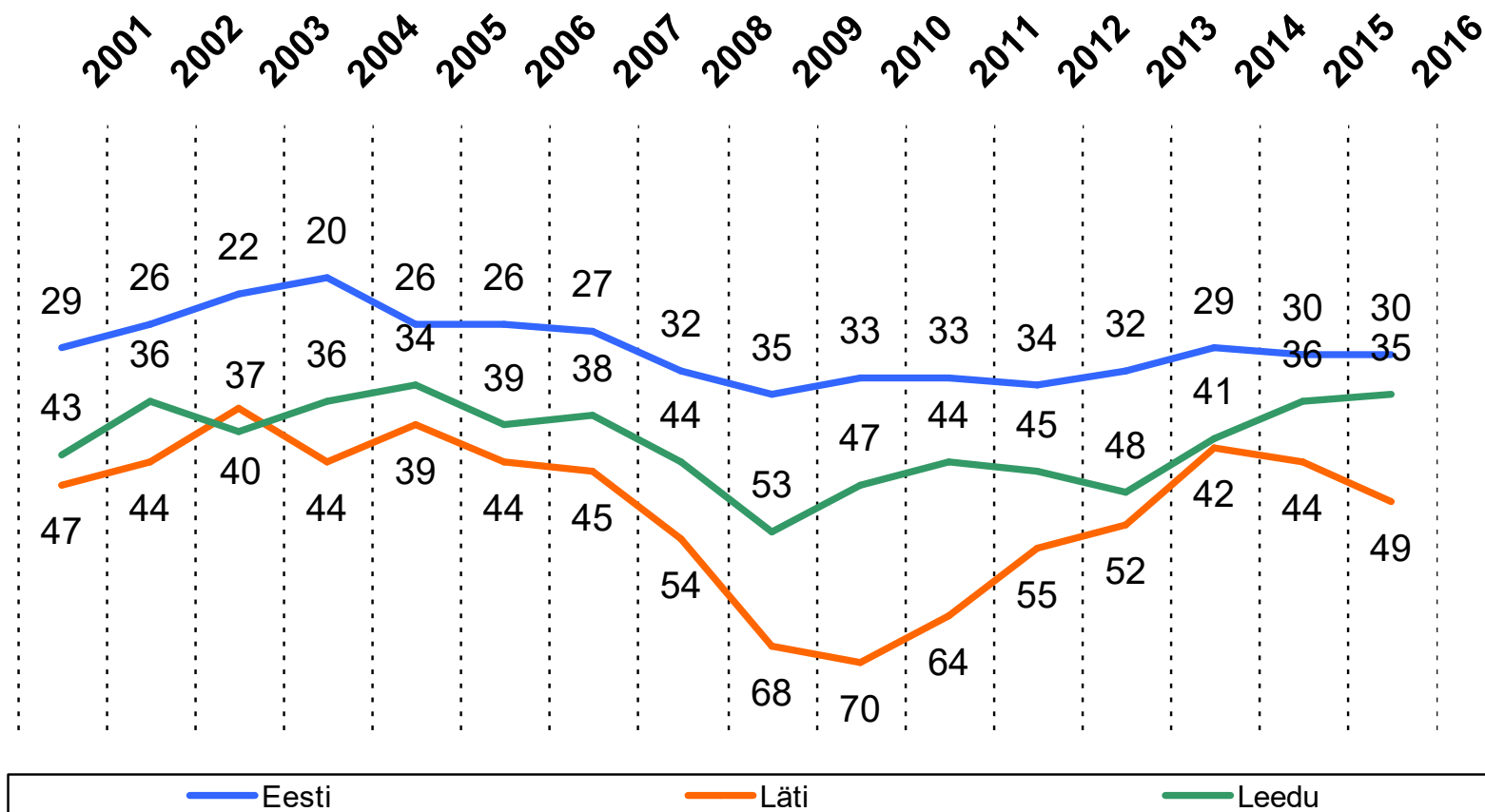
Elanike hinnang oma pere finantsolukorrale (juuni ja september, % vastanutest)

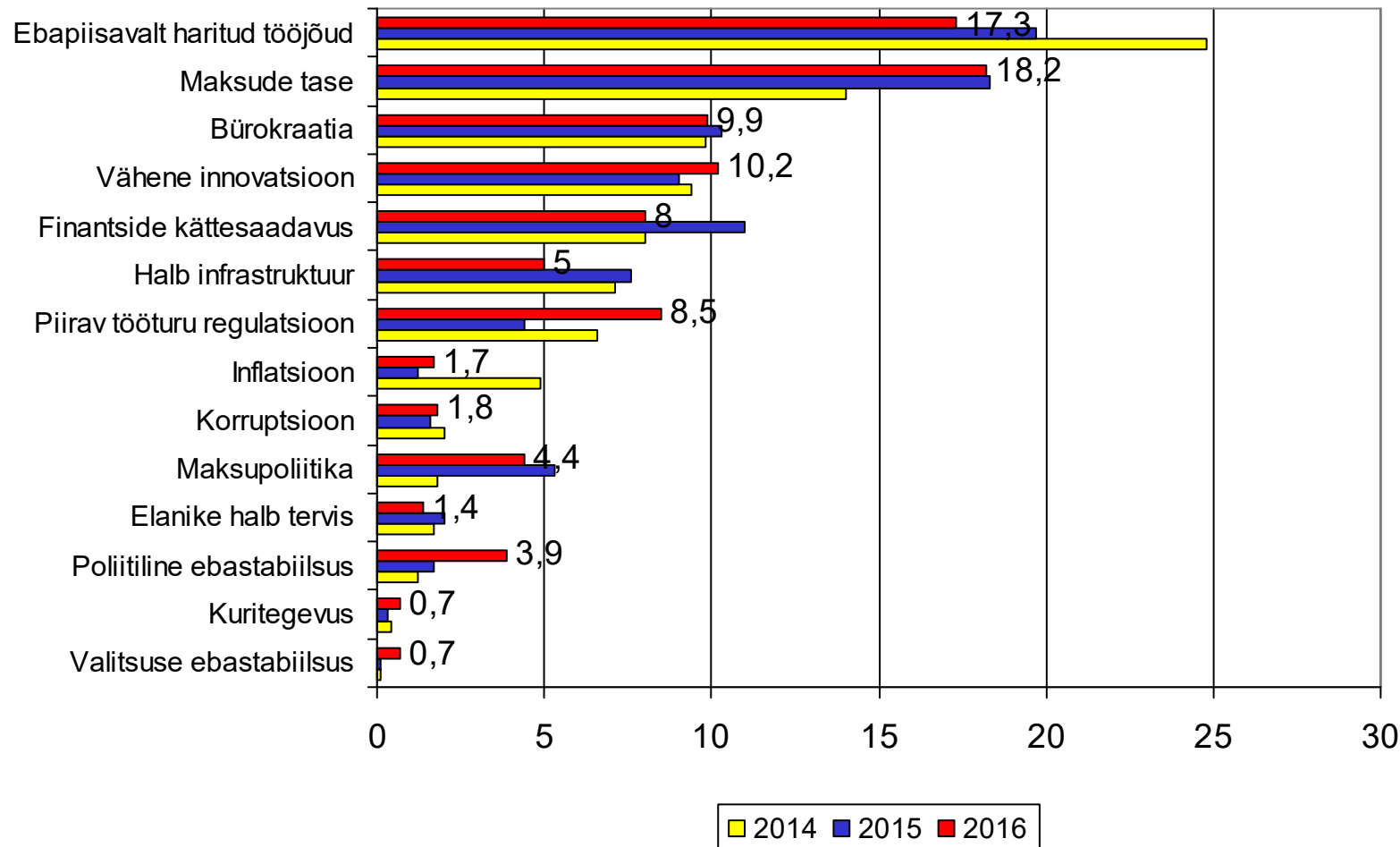
Tarbijate kindlustunde indikaatori komponendid ja inflatsiooniootused (saldod)

Riikide konkurentsivõime

Suurimad probleemid Eesti ettevõtetele (% vastanud ettevõtete juhtidest, WEF)

Kokkuvõte

- Ettevõtjate ja tarbijate hinnanguid koondav majandusosalusindeks on septembris parem pikaajalisest keskmisest (102,9) ja ka enamuse ettevõtlussektorite kindlustunne parem pikaajalisest keskmisest.
- Tarbijate kindlustunne III kvartalis parem kui aasta alguskuudel ja parem pikaajalisest keskmisest
- Euroopas majandusosalus on viimastel kuudel stabiilselt heal tasemel, kuid majanduskasv väike ja riskid püsivad kõrged (Brexit, Venemaa/Ukraina konflikt, pagulaste probleem, terrorism, populismi kasv, pankade probleemid jne).
- Uus normaalsus on: püsivad probleemid ja ebakindlus